

1. Заврши реченице. Ротација је _____ . Она се изврши за _____ или _____. Последице ротације су: _____ и _____.

2. Заокружи тачан одговор. Ротација је:

- а) кретање Земље око Сунца;
- б) кретање Земље око Месеца;
- в) кретање Земље око сопствене осе;

3. Ако је тврдња тачна заокружи слово Т, а ако је нетачна слово Н.

- а) Ротација се изврши за један сат Т   Н
- б) Земља ротира од запада према истоку Т   Н

4. Заокружи тачан одговор. За време једне ротације смене се:

- а) једна обданица и две ноћи;   б) једна обданица и једна ноћ;
- в) две обданице и једна ноћ;   г) две обданице и две ноћи;

5. Заврши реченицу. Ако гледаш у правцу Сунца док излази, стојећи са раширеним рукама, лева рука ти показује у смеру _____.

6. Заврши реченицу. Подне је и ти си, раширених руку, окренуо/ла леђа Сунцу. Десна рука ти тада показује у правцу _____.

7. Србија лежи у _____ часовној зони. То је на 15° _____, и када је на Гриничком меридијану подне, код нас је _____ часова.

8. Заврши реченице. Револуција је _____. Она се изврши за _____ или _____. Последице револуције су: _____ и _____.

9. Заокружи тачан одговор. Револуција је:

- а) кретање Земље око Сунца;
- б) кретање Земље око Месеца;
- в) кретање Земље око сопствене осе;

10. Заврши реченицу. Путање по којима се крећу небеска тела називају се _____, а Земљина путања има посебан назив - _____.

11. За колико степени је нагнута Земљина оса у односу на раван еклиптике? За _____ степени.

12. Заокружи тачан одговор. Неједнака дужина обданице и ноћи последица је:

- а) Земљине ротације;   б) Земљине револуције;

13. Заокружи тачан одговор. Једна револуција се изврши за:

- а) један дан;   б) један месец;   в) једну годину;

14. Одговори на постављена питања.

1. Ког датума је на северној полулопти најдужи дан? _____
2. Како се тај дан назива? _____
3. Шта почиње тог дана на северној полулопти? _____

15. Одговори на постављена питања.

1. Ког датума је на северној полулопти најдужа ноћ? _____
2. Како се тај дан назива? _____
3. Шта почиње тог дана на северној полулопти? _____

16. Одговори на постављена питања.

1. Ког датума на северној полулопти дан и ноћ трају исто? _____
2. Како се ти дани називају? _____
3. Шта почиње тих дана на северној полулопти? _____

17. Размисли и одговори. Сунчеви зраци падају под правим углом на различите делове планете различитим датумима. Дати су датуми, а ти одговори на које повратнике падају Сунчеви зраци под правим углом?

- а) 21.марта – на _____;
- б) 21.јуна – на _____;
- в) 23.септембра – на _____;
- г) 22.децембра – на _____;

18. На основу стеченог знања одговори која годишња доба почињу у Аргентини, Аустралији и Јужноафричкој Републици:

- а) 21.марта – _____;
- б) 21.јуна – _____;
- в) 23.септембра – _____;
- г) 22.децембра – _____;

19. Заокружи тачан одговор. На планети Земљи се издвајају:

- а) један жарки, један умерени и један хладни топлотни појас;
- б) један жарки, један умерени и два хладна топлотна појаса;
- в) два жарка, два умерена и два хладна топлотна појаса;
- г) један жарки, два умерена и два хладна топлотна појаса;

20. Размисли и одговори који топлотни појасеви леже између датих паралела:

- а) Северног пола и северног поларника - _____;
- б) северног поларника и северног повратника - _____;
- в) јужног повратника и јужног поларника - _____;
- г) северног повратника и јужног повратника - _____;
- д) јужног поларника и Јужног пола - _____;

21. Заврши реченице. Пошто револуција траје тачно _____, свака _____ година има _____ дана. Таква година се зове _____ и следећа ће бити _____ године.

22. Да би реченица била тачна прецртај нетачну изјаву:

- а) Српска православна црква користи **јулијански/грегоријански** календар;
- б) Држава Србија користи **јулијански/грегоријански** календар;

РЕШЕЊА – ЗЕМЉИНА КРЕТАЊА

1. Ротација је кретање Земље око њене замишљене осе. Она се изврши за један дан или 24 часа. Последице ротације су: смена обданице и ноћи, привидно дневно кретање Сунца и часовне зоне (локално време, зонско време).

2. **в) кретање Земље око сопствене осе;**

3. **Н ; Т ;**

а) Ротација се изврши за један дан;

4. **б) једна обданица и једна ноћ;**

5. Ако гледаш у правцу Сунца док излази, стојећи са раширеним рукама, лева рука ти показује у смеру **севера**.

6. Подне је и ти си, раширених руку, окренуо/ла леђа Сунцу. Десна рука ти тада показује у правцу **истока**.

7. Србија лежи у средњоевропској часовној зони. То је на 15° **Е**, и када је на Гриничком меридијану подне, код нас је **13 (тринаест)** часова.

8. Револуција је кретање Земље око Сунца. Она се изврши за једну годину или 365 дана и 6 сати. Последице револуције су: неједнака дужина обданице и ноћи, годишња доба и топлотни појасеви на Земљи.

9. **а) кретање Земље око Сунца;**

10. Путање по којима се крећу небеска тела називају се **орбите**, а Земљина путања има посебан назив - **еклиптика**.

11. Земљина оса је нагнута у односу на раван еклиптике за **66,5** степени.

12. Неједнака дужина обданице и ноћи последица је: **б) Земљине револуције;**

13. Једна револуција се изврши за: **в) једну годину;**

14. 1. Ког датума је на северној полулопти најдужи дан? **21. јуна**

2. Како се тај дан назива? **Летња дугодневица**

3. Шта почиње тог дана на северној полулопти? **Лето**

15. 1. Ког датума је на северној полулопти најдужа ноћ? **22. децембра**

2. Како се тај дан назива? **Зимска краткодневица**

3. Шта почиње тог дана на северној полулопти? **Зима**

16. 1. Ког датума на северној полулопти дан и ноћ трају исто? **21. марта и 23. септембра**

2. Како се ти дани називају? **Пролећна и јесења равнодневица**

3. Шта почиње тих дана на северној полулопти? **Пролеће и јесен**

17. а) 21. марта – на **Екватор**;

б) 21. јуна – на **северни повратник**;

в) 23. септембра – на **Екватор**;

г) 22. децембра – на **јужни повратник**;

18. а) 21.марта – **јесен**;
б) 21.јуна – **зима**;
в) 23.септембра – **пролеће**;
г) 22.децембра – **лето**;
19. На планети Земљи се издвајају: **г) један жарки, два умерена и два хладна топлотна појаса**;
20. а) Северног пола и северног поларника – **северни хладни топлотни појас**;
б) северног поларника и северног повратника – **северни умерени топлотни појас**;
в) јужног повратника и јужног поларника – **јужни умерени топлотни појас**;
г) северног повратника и јужног повратника – **жарки топлотни појас**;
д) јужног поларника и Јужног пола – **јужни хладни топлотни појас**;
21. Пошто револуција траје тачно **365 дана и 6 сати** , свака **четврта** година има **366** дана. Таква година се зове **преступна** и следећа ће бити **2016.** године.
22. а) прецртати грегоријански;   б) прецртати јулијански;
а) Српска православна црква користи **јулијански** календар;
б) Држава Србија користи **грегоријански** календар;